

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП2.1.2.27 Ціни та ціноутворення в управлінському обліку
(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

спеціалізація Облік, аудит і оподаткування

факультет економічний

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Ціни та ціноутворення в управлінському обліку”
для студентів спеціальності 071 " Облік і оподаткування"

Розробник: к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Шевчук В.Р.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і аудиту

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри обліку і аудиту

_____ (проф. Ковалюк О.М.)
(підпис)

© Шевчук В.Р., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Характеристика дисципліни «Ціни та ціноутворення в управлінському обліку»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Курсова робота - 0		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній ступінь: бакалавр	<i>Лекції</i>	
		28 год.	16 год.
		<i>Практичні</i>	
		14 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		48 год.	68 год.
ІНДЗ:			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання слухачам знань та вмінь з питань формування і використання цін в сучасних нестабільних та мінливих умовах господарювання, методів ціноутворення в управлінському обліку, що дасть можливість розробки цінової політики і цінової стратегії підприємства.

Завдання: ознайомлення з функціями, структурою та класифікацією цін; використання ціноутворення в комерційній діяльності фірм; дослідження цінової політики фірми; вивчення ролі держави у процесах ціноутворення; вивчення ролі витрат та інших фінансових показників при ціноутворенні; оволодіння підходами та методами ціноутворення в управлінському обліку.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- форми ціноутворення;
- фактори, що впливають на ціну;
- види цін та тарифів;
- стадії ціноутворюючого процесу та особливості формування ціни на кожній з цих стадій;
- сутність цінової політики підприємства;
- принципи цінової політики;
- види цінової політики підприємства;
- основні цінові стратегії підприємства на ринку;
- методи ціноутворення; методи державного регулювання цін..

вміти:

- збирати облікові дані, аналізувати й оцінювати їх релевантність для прийняття рішень щодо ціноутворення, визначати фактори, які впливають на рівень цін;
- формувати ціну залежно від типу ринку;
- проводити цінове сегментування споживчого ринку;
- визначати цінову еластичність попиту;
- розробляти цінову політику та обґрунтовувати вибір типу цінової стратегії;
- розраховувати ціну товару залежно від обраного методу ціноутворення;
- розраховувати ціни зі знижками та у випадку спеціального замовлення.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Базові засади ціноутворення

Предмет, завдання та структура дисципліни. Мета викладання, задачі та структура дисципліни. Економічна сутність ціни. Ціна в системі вартісних економічних категорій. Принципи ринкової економіки та аксіоми ринкового ціноутворення. Форми ціноутворення. Фактори, що впливають на ціну (внутрішні та зовнішні) та їх взаємозв'язок. Теоретичні аспекти ціни і закон вартості. Теорії, що визначають цінність товару (теорія трудової вартості, теорія граничної корисності, теорія попиту і пропозиції). Функції цін та їх взаємозв'язок в ринковій економіці.

Тема 2. Сутність цін та їх класифікація.

Види цін та тарифів, їх характеристика. Класифікаційні ознаки цін. Ціни зовнішнього та внутрішнього ринків Світовий ринок та світові ціни. Диференціювання цін світового ринку під впливом ряду факторів. Класифікація світових цін. Стадії ціноутворюючого процесу та особливості формування ціни на кожній з цих стадій. Фактори, що мають вплив на ціну на кожну із стадій ціноутворення. Ціни фактичних угод. Базові умови поставок. Транспортний фактор в світовій торгівлі. Затрати на транспортні операції.

Тема 3. Цінова політика і стратегія підприємства

Сутність цінової політики підприємства. Принципи цінової політики. Гнучкість цінової політики підприємства. Пасивна й активна цінова політика підприємства. Види цінової політики підприємства: диференційованого ціноутворення, конкурентного ціноутворення, асортиментного ціноутворення, трансфертного ціноутворення. Цінова політика як елемент маркетингової політики підприємства. Поточне (оперативне) регулювання цін – цінова тактика підприємства на ринку. Основні види цінових цілей підприємства. Вибір цінової стратегії підприємства для кожного виду товару. Основні цінові стратегії підприємства на ринку.

Тема 4. Методи ціноутворення в управлінському обліку

Методи встановлення цін відповідно цілей цінової стратегії підприємства на ринку. Витратне і “ціннісне” (маркетингове) ціноутворення. Методи витратного ціноутворення: методи надбавок на основі

повних витрат виробництва і різних підходів до визначення цільового прибутку; метод “система стандарт-кост”; метод варіантного розрахунку ціни на основі беззбитковості та забезпечення цільового прибутку. “Ціннісні” методи ціноутворення: метод споживчої оцінки (з орієнтацією на попит); метод орієнтації на рівень поточних ринкових цін; метод наслідування лідера; метод визначення маржинального прибутку (на основі калькулювання лише прямих витрат). Сутність нормативно-параметричного ціноутворення. Параметричний ряд продукції. Нормативно-параметричні та параметричні методи встановлення ціни.

Тема 5. Державне регулювання ціноутворення

Необхідність і завдання державного регулювання цін. Повноваження органів влади в регулюванні цін. Сфера державного регулювання цін у ринковій економіці та її залежність від стабільного розвитку господарства країни. Прямі і непрямі методи державного регулювання цін. Методи прямого регулювання цін: фіксовані ціни, регулювання рівня рентабельності і розміру ціни, обмеження торгової націнки, декларування цін. Бюджетно-фінансові методи непрямого регулювання цін. Законодавча основа державного регулювання цін в Україні. Розподіл повноважень із встановлення цін між органами виконавчої влади. Державний контроль над цінами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Базові засади ціноутворення	10	4	2			4	12	2	0,5			10
Тема 2. Сутність цін та їх класифікація	15	4	2			9	12	2	0,5			10
Тема 3. Цінова політика і стратегія підприємства	15	4	2			9	16	2	1			14
Разом – зм. модуль 1	40	12	8			22	40	8	3			34
Змістовий модуль 2.												
Тема 4. Методи ціноутворення в управлінському обліку	26	8	4			14	20	2	0,5			15
Тема 5. Державне регулювання ціноутворення	24	8	4			12	30	2	1			19
Разом – зм. модуль 2	50	16	6			26	50	8	3			34
Усього годин	90	28	14			48	90	16	6			68

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Базові засади ціноутворення <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Презентації студентів за темами: <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність ціни. 2. Форми ціноутворення. 3. Фактори, що впливають на ціну. 4. Функції цін. 	2
2.	Сутність цін та їх класифікація <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Презентації студентів за темами: <ol style="list-style-type: none"> 1. Види цін 2. Класифікаційні ознаки цін. 3. Ціни фактичних угод. 4. Базові умови поставок.. 	2

3.	Цінова політика і стратегія підприємства <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Презентації студентів за темами: 1. Сутність цінової політики підприємства. 2. Принципи цінової політики. 3. Види цінової політики підприємства. 4. Основні цінові стратегії підприємства на ринку.	2
4.	Методи ціноутворення в управлінському обліку <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Кейс на ціноутворення за витратним методом.	2
5.	Методи ціноутворення в управлінському обліку <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Кейс на ціноутворення за «ціннісними» методами.	2
6.	Державне регулювання ціноутворення <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Кейс на методи державного регулювання цін.	2
7.	Державне регулювання ціноутворення <ul style="list-style-type: none"> • Перевірка домашнього завдання; • Активність студентів: Кейс на державний контроль над цінами.	2
В С Ь О Г О		14

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Базові засади ціноутворення	4
2.	Сутність цін та їх класифікація	9
3.	Цінова політика і стратегія підприємства	9
4.	Методи ціноутворення в управлінському обліку	14
5.	Державне регулювання ціноутворення	12
В С Ь О Г О		48

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Видається викладачем індивідуально кожному студенту і передбачає здійснення ним навчально-дослідницької роботи за відповідним завданням.

10. Методи контролю

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за двома складовими:

- ❖ поточним контролем знань протягом семестру;
- ❖ складанням підсумкового тесту за письмовим тестуванням набутих знань протягом семестру.

Максимальна оцінка відповідає 100 набраним балам за вищезазначеними складовими. Кожна складова дозволяє набрати по 50 балів.

Поточний контроль знань відбувається протягом практичних занять щодо кожної з тем, шляхом:

- перевірки наявності та рівня виконаного домашнього (самостійного) завдання, що передбачає оцінювання рівня роботи за ситуаційними задачами, письмової підготовки коротких і вичерпних повідомлень за питаннями теми, які не було розглянуто лекційно;
- письмового тестування;
- оцінювання активності роботи студента на практичному занятті: науково-практичні доповіді, обговорення теоретичних асів теми та розв'язування практичних задач.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: Університету , національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

12. Рекомендована література

Основна:

1. Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 21.06.2012 № 5007-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
2. Бакунов О. О, Кучеренко Ю. О. Цінова політика підприємства: навч. посіб. Донецьк : ДонНУЕТ, 2016. 111 с.
3. Колесніков О. В. Ціноутворення: навч. посіб., 4-е видання. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 156 с.
4. Лисак О. І., Андреева Л. О., Тебенко В. М. Ціноутворення: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 193 с.
5. Макаренко Н. О., Лищенко М. О. Маркетингове ціноутворення. Теоретичні основи : навч. посіб. Буринь: ПП «Буринська районна друкарня», 2020. 129 с.
6. Малініна Н. М. Ціни і ціноутворення: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2015. 63 с.

Додаткова:

7. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 480 с.
8. Пінішко В. С., Рудницька О. С., Юсипович О. І. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. 191 с.
9. Тормоса Ю. Г. Ціни та цінова політика: навч.-метод. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 247 с.
10. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 195 с.
11. Шульга О. А. Ціноутворення: курс лекцій: навч. посіб. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. 110 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
7. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>